

A vidéki műszaki könyvtárakért

1963-hoz hasonlóan az elmúlt évben is megrendeztük a műszaki könyvnapokat, s ez alkalmat ad arra, hogy a műszaki könyvtárak problémáiról is beszéljünk. A műszaki könyvnapok megrendezése jó alkalmat nyújt a műszaki és szakszervezeti könyvtárak együttműködésének szorosabbá tételére. Tapasztalataink szerint a műszaki könyvtáraknak nincs igazi gazdájuk, így aztán e könyvtárak céljainak megvalósulása is kétséges.

Vállalataink és intézményeink túlnyomó többségében mind műszaki, mind szakszervezeti könyvtár működik. A két könyvtártípus céljai eltérők, de számos területen találkozunk munkájuk és feladatuk.

Nálunk Tolna megyében 20 műszaki könyvtárról tudunk, ezek csaknem 10 000 kötetes állománnyal rendelkeznek. Tapasztalataink szerint ezeket a könyvtárakat nem népszerűsítik, a dolgozók legtöbbször nem is tudnak róluik, vagy olyan az elhelyezésük (igazgatói, főmérnöki szoba stb.), hogy *a szobában levők nem szívesen veszik a használatát*. Van olyan könyvtár is, amelyhez senki sem fér hozzá, mert a könyvszekerényeket szinte teljesen betemeti a felhalmozott 10 éves iratanyag (pl. a Simon-tornyai Bőrgyár 700 kötetes könyvtára).

A könyvtár a műszaki gárda részére sem mindig hozzáférhető, mert sok esetben a kölcsönzési rendszer nem teszi lehetővé, hogy megállapítsák, ki vitte el a keresett könyvet. A műszaki könyvtáros kölcsönzési tevékenysége abban áll, hogy „állandó használatra” kiadja a könyveket egyes osztályoknak.

Az állomány összetétele sok esetben nem felel meg a műszaki könyvtár jellegének, mivel olyan könyveket szereznek be, amelyek nem tartoznak gyűjtőkörükbe. Ezt tapasztaltuk pl. a kanacsi állami gazdaságnál is, ahol a műszaki könyvtárban többek között a következő könyvek is szerepelnek: *Budapest a szocializmus útján* (3 pld.), *Budapest statisztikai zsebkönyve 1962.* (3 pld.), *Berend—Ránki: Magyarország a fasiszta Németország életerében 1933—1939.* (2 pld.), *Bélyeggyűjtés* (3 pld.), *Békési László: Kávéfőzés, kávéfőzőgépek* (3 pld.), *Csiki—Simor: A családjogi tartási kötelezettség, gyermekelhelyezés* (6 pld.).

Általában nagyon sok az ismeretterjesztő és a politikai irodalom, amelyek a szakszervezeti könyvtárban is megtalálhatók. A beszerzés nem tervszerűen történik, legtöbbször a megrendelő szakember egyéni érdeklődésétől függ, sokat vásárolnak a különböző kiadók könyvterjesztőitől is. (Ezt bizonyítja a fenti művek érthetetlenül nagy példányszáma is.)

Nemcsak segítői nincsenek a műszaki könyvtáraknak, de még a statisztikájukat sem gyűjti össze senki, így nem is kaphatunk helyes képet üzemeink dolgozóinak szakkönyv-olvasásáról.

Tolna megyében lépéseket teszünk annak érdekében, hogy a szakszervezeti könyvtárosok segíték a műszaki könyvtárakat, de a siker sok esetben csak a vállalat igazgatójának vagy főmérnökének jóindulatán múlik. Éppen ezért kellene szabályozni a két könyvtártípus egymáshoz való viszonyát, hogy az együttműködés ne csak a véletlenen múljék.

Az együttműködés első feltétele, hogy a két könyvtáros megismerje egymást, mert gyakran tapasztaljuk, hogy a műszaki könyvtáros nem tudja, hol van a szakszervezeti könyvtár. Még gyakoribb az az eset, hogy a szakszervezeti könyvtáros nem is látta a műszaki könyvtárat, pedig a korszerű szakmai ismeretek terjesztése eddig is feladatuk volt a szakszervezeti könyvtáraknak.

Azokban a kisebb üzemekben, ahol önálló műszaki könyvtár fenntartására nincs lehetőség és szükség, ott a szakszervezeti könyvtár elláthatná a műszaki könyvtár feladatát, figyelemmel kísérrné és beszerezné az üzem termeléséhez szükséges szakkönyveket.

Ha egy helyiségben lenne a szakszervezeti és a műszaki könyvtár, akkor talán el lehetne érni azt is, hogy a műszaki könyvtár olvasói több szépirodalmi művet kölcsönözzenek, a „szakszervezetiek” pedig megismerkednének az eddig csak szűk körben használt szakanyaggal.

A szakszervezeti mozgalom erőit is fel lehetne használni a műszaki irodalom propagálására (pl. a termelési értekezleteket, szocialista brigádmozgalmat stb.).

A két könyvtártípus együttműködhetne a beszerzés területén, az olvasómozgalom feladataiban, a könyvtári propagandamunkában és a könyvtári szakmai és technikai kérdések közös megoldásában.

Pacsai László
SZMT könyvtárvezető
Szekszárd